

บทที่ 6

แผนการผลิต

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

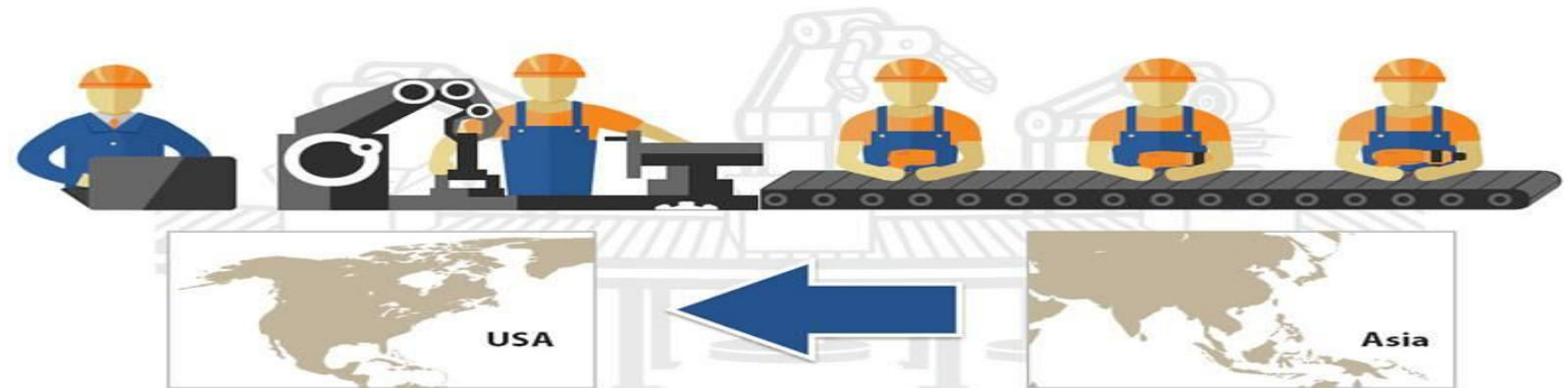
- ❖ บทนำ
- ❖ ความหมายของแผนการผลิต
- ❖ กระบวนการผลิตที่ดี
- ❖ องค์ประกอบของแผนการผลิต

- แผนการผลิตเป็นอีกเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจต้องให้ความสนใจเพราะการผลิตจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับต้นทุนสินค้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการตั้งราคาและกำไรในที่สุด
- การจัดทำแผนการผลิตที่เหมาะสมจะช่วยให้ธุรกิจมองเห็นความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยเฉพาะด้านต้นทุน

ความหมายของแผนการผลิต

อำนาจ วีระวิช (2549, หน้า 244) กล่าวว่าแผนการผลิตอธิบายถึงระบบการผลิต เครื่องจักรและเครื่องมืออุปกรณ์ วัตถุดิบและกระบวนการดำเนินงาน

ฐาปนา บุญหล้า (2550, หน้า 44) กล่าวว่าแผนการผลิตหมายถึง แผนที่แสดงถึงขั้นตอนการผลิตหรือให้บริการ ทำเลที่ตั้ง เครื่องจักรอุปกรณ์ กำลังการผลิตหรือปริมาณที่ผลิตจริง แผนงานด้านการผลิตของกิจการ ต้นทุนการผลิตสินค้าหรือบริการ และสรุปจุดเด่น ปัญหา และเป้าหมายทางการผลิต

ความหมายของแผนการผลิต

วิพุธ อ่องสกุล และธัชวรรณ กนิษฐพงษ์ (2550, หน้า 62) กล่าวว่าแผนการผลิต หมายถึง การเตรียมการด้านสถานที่ พื้นที่ที่จำเป็น เครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวก การจัดซื้อ หากเป็นธุรกิจภาคอุตสาหกรรมจะต้องเน้นในเรื่องของการจัดการ กระบวนการผลิต และการควบคุมระบบสินค้าคงคลัง ระบบจัดซื้อ และการผลิต แต่หากเป็นธุรกิจด้านการบริหารต้องเน้นในด้านสถานที่ ต้นทุนคงที่

ธนวุฒิ พิมพ์กิ (2558, หน้า 196) กล่าวว่าแผนการผลิต หมายถึง แผนที่บ่งบอก ถึงวิธีการผลิตหรือวิธีการให้บริการโดยในแผนธุรกิจจะต้องระบุถึงที่ตั้งโรงงานหรือ สำนักงาน เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ พร้อมทั้งประเภทและพื้นที่ที่ใช้ในการ ติดตั้ง วิธีการจัดหาสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งการควบคุมคุณภาพ การจัดส่งสินค้าคงคลัง เป็นต้น แผนการผลิตจะแตกต่างกันไปตามธุรกิจและประเภทกิจกรรม

กระบวนการผลิตที่ดี

ยุทธวิธีที่ดีในการผลิตควรมีลักษณะดังนี้ (คำนาย อภิปรัชญาสกุล, 2557, หน้า 52-53)

1. มีแรงจูงใจด้านการลงทุน ซึ่งส่วนประกอบของทุน เช่น เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน และแรงงานที่ใช้ในกระบวนการผลิต
2. วิธีการผลิตที่ยืดหยุ่นได้ วิธีการปฏิบัติในการผลิตที่มีความยืดหยุ่นบางอย่างสามารถที่จะนำมาใช้เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ และทรัพยากรที่มีอยู่
3. การทำให้สมบูรณ์ตามแนวคิด คือ การขยายธุรกิจเพิ่มในแนวคิดเพื่อที่จะเพิ่มกำลังการผลิตและควบคุมผลผลิตของแต่ละวิธีการของระบบการผลิตและบทบาทของลูกค้าที่มีต่อระบบการผลิต

องค์ประกอบของแผนการผลิต

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553, หน้า B17-B19)

1. สถานประกอบการในการผลิต

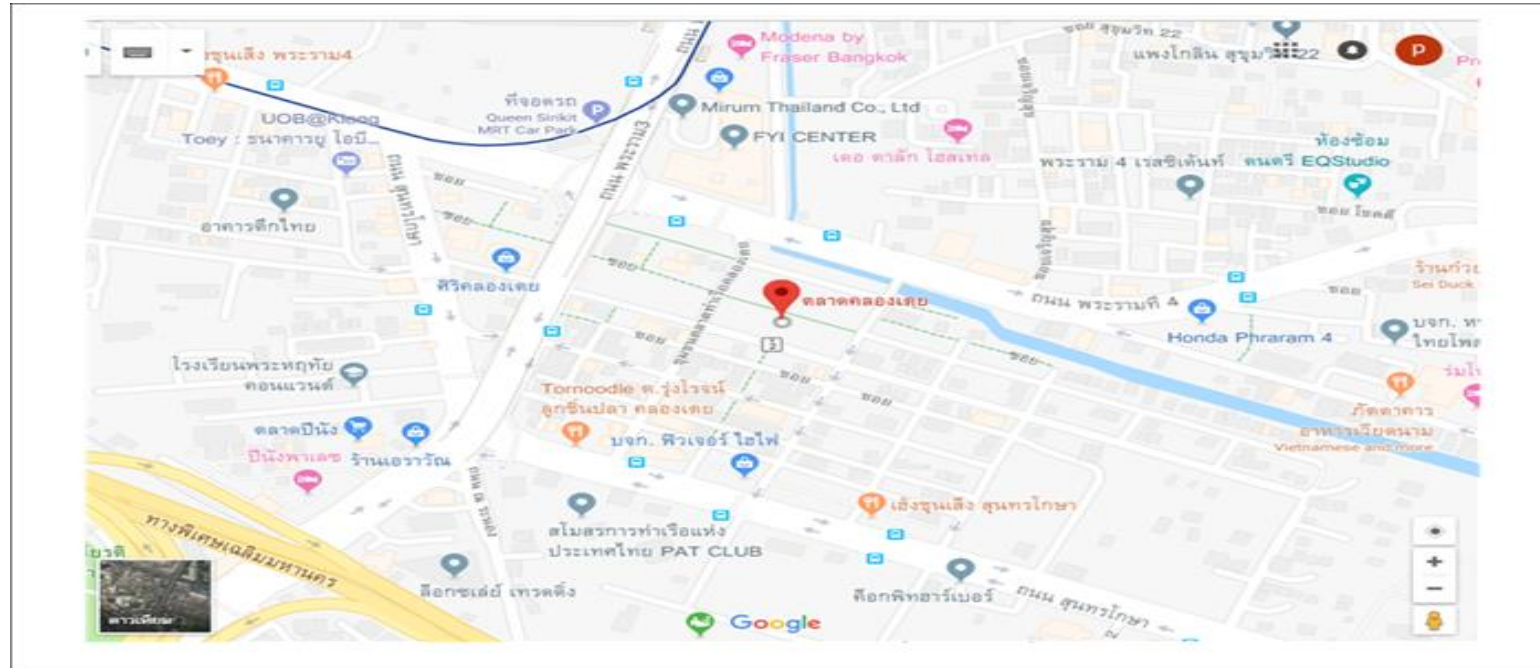
เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการในการผลิตสินค้า ได้แก่ เลขที่ ที่อยู่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร **E-mail address**

องค์ประกอบของแผนการผลิต

2. แผนที่ที่ติดตั้งสถานประกอบการและภาพถ่ายสถานประกอบการ

ควรมีการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งสำนักงานในการผลิต การใช้ภาพแผนที่อาจใช้จากโปรแกรมด้านแผนที่ Google map

องค์ประกอบของแผนการผลิต

3. เครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือในการผลิต

เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิตสินค้า

ตัวอย่างการเขียนเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือในการผลิตแผนธุรกิจขนมจีนโรยสด

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาทุน	อายุ
1.	เครื่องโรยเส้นขนมจีน	1 ชุด	400,000	10 ปี
2.	รถยนต์	1 คัน	650,000	5 ปี
3.	อุปกรณ์อื่น ๆ	1 ชุด	200,000	5 ปี

ที่มา: (อำนาจ ทับทิม, พงษ์สันต์ ตันหยง และพัชรกัณฑ์ นิมิตรศตีกุล, 2561, หน้า 15)

องค์ประกอบของแผนการผลิต

4. ข้อมูลการผลิต

แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถในการผลิตสินค้า โดยแสดงถึงกำลังการผลิตสูงสุดที่ธุรกิจสามารถดำเนินการได้ เช่น ประสิทธิภาพของเครื่องจักร แรงงาน ที่สามารถผลิตสินค้าได้สูงสุด (Full Capacity) รวมถึงกำลังการผลิตที่ธุรกิจตั้งเป้าหมายไว้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. เวลาผลิตต่อวัน (ชั่วโมง)	8	8	8
2. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตต่อวัน (แรงงานจับเส้น)	4	6	6
3. อัตราประมาณการในการผลิตต่อคน (กิโลกรัมต่อคน)	750.00	833.33	833.33
4. กำลังการผลิตต่อวัน (กิโลกรัม)	3,000	5,000	5,000
5. กำลังการผลิตต่อเดือน (30วัน ต่อเดือน)	90,000	150,000	150,000
กำลังการผลิตต่อปี (กิโลกรัม)	1,080,000	1,800,000	1,800,000

ที่มา: (อำนาจ ทับทิม, พงษ์สันต์ ต้นหยง, และพัชรกานต์ นิมิตรศดิกุล, 2561, หน้า 15)

5. รายละเอียดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของชนิดวัตถุดิบ, การจัดหาวัตถุดิบ, การใช้วัตถุดิบ, ปริมาณวัตถุดิบ, ราคา, ความสม่ำเสมอในการจัดส่ง และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของแผนการผลิต

วัตถุประสงค์

1. แหล่งวัตถุประสงค์ ผู้ประกอบการได้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการ และการส่งเสริมการปลูกอย่างเป็นระบบ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และการกระจายรายได้สู่กลุ่มเกษตรกรให้ทั่วถึง เริ่มตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ในเรื่องการปลูก ดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ในการผลิต โดยเลือกพื้นที่ปลูกในจังหวัด นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี และกาญจนบุรี เป็นหลัก และในเขตพื้นที่สำรองในส่วนของทางภาคเหนือตอนล่างเช่น ชัยนาท เป็นต้น
2. วัตถุประสงค์ที่ใช้ผู้ประกอบการเลือกใช้ฟักข้าวที่แก่จัด สุกเป็นสีส้มแดง เพราะจะมีสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายตรงตามคุณสมบัติการรักษาโรคมะเร็ง และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับโรคเอดส์ (HIV)
3. การควบคุมคุณภาพของวัตถุประสงค์ผู้ประกอบการจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มเกษตรกรในการประสานงาน การให้ความรู้ในเรื่องการปลูก การบำรุงรักษาทุกขั้นตอนเพื่อให้ผลผลิตฟักข้าวได้คุณภาพดี
4. การควบคุมคุณภาพการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษา อายุของผลฟักข้าวตั้งแต่เริ่มออกดอกจนถึงเก็บเกี่ยวใช้เวลาประมาณ 7 – 8 สัปดาห์ และให้ผลผลิตทั้งปี จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการจัดการวัตถุประสงค์ให้ดี จะได้ไม่ต้องสต็อกวัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ที่ใช้จะสดใหม่เสมอ

ตัวอย่างการเขียนรายละเอียดวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตแผนธุรกิจ Gac High Q-10

ที่มา: (รัฐพงษ์ ภูพลผัน, จิตติมา อนุสรพรพงศ์, นริศรา บัวดี, รวิวรรณ เพ็ชรยิ้ม และพัชรกานต์ นิมิตรศติกุล, 2561, หน้า 12-13)

6. ขั้นตอนการผลิต

เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการทางการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการในการแปรรูปผลผลิต จากวัตถุดิบ จนได้ออกมาเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย การอธิบายขั้นตอนผลิตอาจใช้การบรรยายข้อความประกอบกับแผนผัง กระบวนการผลิตประกอบ

องค์ประกอบของแผนการผลิต

ขั้นตอนในการผลิต

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกวัตถุดิบที่ได้มาตรฐานตามที่ต้องการและทำความสะอาด

ขั้นตอนที่ 2 แยกเมล็ดออกจากลูกฟักข้าว โดยใช้แรงงานคนและใช้มีดผ่าตามยาวแยกเมล็ด ออกเข้าเครื่องปั่นเพื่อแยกเยื่อหุ้มเมล็ดออกอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 นำเยื่อหุ้มเมล็ดที่ได้จากการปั่นแยกไปใช้สำหรับการผลิตอื่นๆ ต่อไป

เตรียม

เตรียมวัตถุดิบ โดยการทำความสะอาดและแยก ส่วนประกอบของฟักข้าวออกเป็นต่างๆ เช่น เนื้อ ผล เยื่อหุ้มเมล็ด เมล็ด และเปลือก

ผสม

ชั่งน้ำหนักส่วนประกอบทั้งหมด และนำมารวมกัน บดละเอียดให้ส่วนผสมรวมตัวเป็นเนื้อเดียวกัน

ต้ม

ต้มส่วนผสมทั้งหมดให้ได้อุณหภูมิตามที่ต้องการ 92 องศา C

บรรจุ

ทำให้เย็นลงอย่างรวดเร็วเพื่อรักษารสชาติของ ผลไม้ แล้วบรรจุ ปิดผนึก และแช่เย็นขนาดบรรจุ 180 CC

ส่วนประกอบสำคัญ

ฟักข้าว

50%

น้ำผลไม้รวม

15%

กลูโคสและฟรุคโทส

7%

ที่มา: (รัฐพงษ์ ภูพลผัน, จิตติมา อนุสรพรพงศ์, นริศรา บัวดี, รวีวรรณ เพ็ชรยิ้ม และพัชรกัณฑ์ นิมิตรศติกุล, 2561, หน้า 12)

7.แผนผังกระบวนการผลิต

แผนผังกระบวนการผลิต เป็นแผนเพื่อการจัดเตรียมกระบวนการผลิต และวัตถุดิบ รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการผลิต โดยแสดงเป็นผังของขั้นตอน (Flowchart) หรือภาพถ่ายขั้นตอนในแต่ละกระบวนการผลิตก็ได้

องค์ประกอบของแผนการผลิต

กระบวนการผลิต

นำเส้นขนมจีนขึ้นจับด้วยมือ ประมาณ 1 กิโลกรัมใช้เวลาในการจับใส่ตะกร้า 2 นาที

ทำการผสมแป้ง ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

จากนั้นเครื่องผสมแป้งจะส่งแป้งไปยังเครื่องโรยเส้นขนมจีน
ใช้เวลาประมาณ 400 กิโลกรัมต่อชั่วโมง

เมื่อจับเส้นขนมจีนใส่ตะกร้าเสร็จ
จะวางบนสายพาน ส่งตรงไปยังจุดวางโลโก้และทำการแพ็คตะกร้า
ใช้เวลาในการแพ็ค ตะกร้าละประมาณ 30 วินาที

ที่มา: (อำนาจ ทับทิม, พงษ์สันต์ ต้นหยง และพัชรกานต์ นิมิตรศติกุล, 2561,
หน้า 16-17)

แบบฝึกหัดบทที่ 6

1. จงบอกความหมายของแผนการผลิต
2. จงบอกองค์ประกอบของแผนการผลิต
3. จงอธิบายการเขียนข้อมูลการผลิต
4. จงอธิบายการเขียนขั้นตอนการผลิต
5. จงอธิบายการเขียนแผนผังกระบวนการผลิต

เอกสารอ้างอิง

คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2557). การบริหารการผลิต. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชซิง.

ฐาปนา บุญหล้า. (2550). คู่มือการจัดทำแผนธุรกิจสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: บอส์ส์การพิมพ์.

ธนวุฒิ พิมพ์กิ. (2558). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิพุธ อ่องสกุล, และฉัชรธรณ กนิษฐ์พงศ์. (2550). การจัดการธุรกิจขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ: ไอกรู๊ป เพรส.

อำนาจ ธีระวนิช. (2549). ผู้ประกอบการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.